

بررسی ارتباط هیجان طلبی با ارتکاب جرم در کودکان و نوجوانان شهر یاسوج در سال ۱۳۹۹

وحیده زاده باقری^۱، کرم جانی پور^۲، علی جانی پور^۱، شیرعلی خرامین^۲، داریوش بابایی^۱

^۱گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یاسوج، یاسوج، ایران، ^۲گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

تاریخ وصول: ۱۳۹۹/۰۸/۲۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۲۳

چکیده

زمینه و هدف: جرم و رفتار مجرمانه می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلف محیطی و شخصیتی اتفاق بیفتد. یکی از ویژگی‌های شخصیتی که به ویژه در نوجوانان اهمیت دارد، سطح هیجان خواهی و رسیدن به سطح برانگیختگی بهینه است که ممکن است خطراتی برای آنها به همراه داشته باشد و به عنوان یک اتهام و در نهایت جرم محسوب می‌شود؛ لذا هدف از این پژوهش تعیین و بررسی ارتباط هیجان طلبی با ارتکاب جرم در کودکان و نوجوانان شهر یاسوج بود.

روش بررسی: این مطالعه یک پژوهش توصیفی-تحلیلی، از نوع همبستگی است که در سال ۱۳۹۷ بر روی ۱۶۰ نفر از کودکان و نوجوانان مراکز نگهداری سازمان بهزیستی، کانون اصلاح تربیت و مدارس شهر یاسوج انجام شد. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در این تحقیق پرسشنامه‌های دموگرافیک و هیجان طلبی کودکان و نوجوانان روسو، به وسیله نمونه‌های پر شدند. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و اسپیرومن تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که سن گروه مورد نظر، بین ۱۰ تا ۱۸ سال و بیشترین جرم آنان سرقت (۴۱/۲ درصد) و درگیری و دعوا (۳۲/۶ درصد) بود. علاوه بر این، ارتباط معنی‌داری بین هیجان طلبی کودکان و نوجوانان با جرم مشاهده گردید ($P < 0/05$) و بین مؤلفه‌های هیجان طلبی یعنی هیجان‌زدگی، ماجراجویی و بازداری‌زدایی اجتماعی، کودکان و نوجوانان و جرم رابطه معنی‌داری ($P < 0/05$)، مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به این که در این مطالعه مشخص گردید که هیجان طلبی، ماجراجویی و بازداری‌زدایی اجتماعی کودکان و نوجوانان با جرم رابطه معنی‌داری دارد، بنابراین، آموزش مهارت‌های زندگی برای نوجوانان و ایجاد بسترهای مناسب، جهت تخلیه هیجانی به وسیله مربیان و متولیان جامعه توصیه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: هیجان طلبی، ماجراجویی، بازداری‌زدایی اجتماعی، کودکان و نوجوانان.

* نویسنده مسئول: کرم جانی پور، یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یاسوج، گروه حقوق

Email: karamjanipour1349@gmail.com

مقدمه

هیجان خواهی به صورت نیاز به هیجان‌ات و تجارب متنوع، جدید، پیچیده و هم‌چنین، تمایل به پذیرش خطرات جسمی و اجتماعی برای حصول به این گونه تجارب، تعریف شده است. افراد هیجان‌خواه، ویژگی‌های شخصیتی خاصی دارند، که رفتار آنها را در موقعیت‌های مختلف هدایت می‌کند. ویژگی اساسی افراد هیجان‌خواه، گرایش به سوی کسب تجارب جدید و خطر کردن برای رسیدن به این تجارب است (۱). هیجان خواهان دائماً در جستجوی محرک‌های جدید و تازه در محیط زندگی خود هستند و حاضرند آن را به بهای سنگین در معرض خطر قرار دادن حیثیت، اعتبار اجتماعی و حتی سلامتی جسمانی و حیات خود به دست آورند. آنها به احتمال بیشتری افراد ماجراجو و برون‌گرا هستند، که از تکرار و یکنواختی خسته، کسل و بی‌حوصله می‌شوند (۲).

طبق نظریه زاگرم، هیجان‌خواهی تحت عنوان نیاز به تجارب و احساس‌های گوناگون، پیچیده، بدیع، بی‌سابقه و تمایل به خطر جویی تعریف شده است (۳). هیجان‌ات منفی افراد را به سوی آسیب‌های اجتماعی و به ویژه جرم و جنایت سوق می‌دهد (۴). پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که رفتارهای مجرمانه با ویژگی‌های شخصیتی افراد در ارتباط است (۵). با این توصیف ریشه جرم و جنایت را می‌توان در هیجان‌ات منفی جستجو کرد و اوج آن را در پرخاشگری‌ها، درگیری، قتل و کشتار می‌توان یافت. ارتکاب جرم در هر شکلی به دنبال نوعی آشفتگی هیجانی ایجاد

می‌شود که شخص از این شیوه برای مقابله یا کاهش فشار روانی خود اقدام می‌کند (۶). کودکان و نوجوانان با توجه به شرایط سنی و رشد سریعی که برای ورود به بزرگسالی دارند، بیشتر در معرض این هیجان‌ات منفی و رفتارهای مخاطره‌آمیز قرار می‌گیرند. این افراد قادر به ارزیابی دقیق ارزش مورد انتظار (Expected Value) انتخاب‌های خود نیستند. این نوع ارزیابی تحولی است و به همین دلیل کودکان، نوجوانان و بزرگسالان به شکل متفاوتی با اطلاعاتی که به دست می‌آورند، برخورد می‌کنند و برخورد متفاوت با اطلاعات محیطی، سبب تصمیمات متفاوت می‌شود. به گونه‌ای که کودکان و نوجوانان نسبت به بزرگسالان تصمیمات ریسک‌کننده بیشتری می‌گیرند (۷). علاوه بر این، وجود تفاوت‌های سنی در تصمیم‌گیری را می‌توان متأثر از فرآیندهای هیجانی دانست. بدین نحو که به دلیل عدم رشد یافتگی مناطق مغزی مسئول کنترل هیجان‌ات، کودکان قادر به اتخاذ تصمیمات سازگارانه تحت تأثیر شرایط هیجانی مشخص، قرار نمی‌گیرند و بیشتر، شرایط هیجانی آنان مبهم و نامشخص است (۸). دو کیو، تورلا و اگزانتلیستا بیان می‌کنند که تصمیم‌گیری همیشه عمدی، استادانه و عاقلانه نیست، بلکه هیجان‌ها نیز بر آن‌ها تأثیر عمیقی دارند (۹). شیبهن و هلورسن، در بررسی اثر هیجان بر راهبردهای تصمیم‌گیری و رفتارهای پرخاشگرانه، نشان دادند که خلق منفی، به ویژه احساس عصبانیت، راهبردهای غیر جبرانی را تسهیل می‌کند. در حالی که، خلق مثبت، تقویت‌کننده

بزهکاران نوجوان و خشم آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد (۱۸).

شیرانی و حیدری، در پژوهش خود با عنوان «نقش شکل‌گیری پلیس ویژه اطفال و نوجوانان در پیشگیری از جرم» بیان می‌دارند، تأثیر شکل‌گیری پلیس ویژه اطفال و نوجوانان در پیشگیری از جرم در نظام دادرسی نوجوانان، اشخاص حقوقی متعددی از قبیل؛ پلیس، مقامات قضایی، مشاوران و مددکاران اجتماعی، وکلا و مشاوران حقوقی، خانواده، بهزیستی، کانون اصلاح و تربیت نقش ایفا می‌کنند. در این میان پلیس بیشترین تماس را با کودکان و نوجوانان دارد. پلیس در برخورد با بزهکاری اطفال و نوجوانان دو وظیفه عمده پیشگیری و مقابله را بر عهده دارد. وجود یک طفل بزهکار تا حد بسیار زیادی موید بی توجهی جامعه نسبت به اوست و به این لحاظ توجه ویژه و مضاعف جامعه به خصوص دولت‌ها در پیشگیری از بزهکاری اطفال از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نتایج به دست آمده از این تحقیق نشان می‌دهد، رفتار پلیس ایران با کودکان و نوجوانان عمدتاً از اصول و استانداردهای بین‌المللی تبعیت نکرده و همچنین در رویکردهای قانونی و رویه عملی، پلیس فاقد یک سیاست جنایی اقتراقی است و در مواجهه با کودکان و نوجوانان از سیاست جنایی بزرگسالان استفاده می‌کند، بنابراین لازم است پلیس با تدوین سیاست جنایی اقتراقی و مبتنی بر مداخله حمایتی و نه قهرآمیز و کیفری، تلاش نماید (۱۹).

راهبردهای جبرانی است (۱۰). کوشاکای و صلحی، در پژوهشی که در زمینه بازاریابی انجام داده‌اند، به این نتیجه رسیدند که هیجان‌های منفی می‌توانند منجر به تسهیل فرآیند تصمیم‌گیری شود. به عبارت دیگر با ایجاد هیجان‌های منفی چون؛ غم، خشم و ترس، رفتار مصرف‌کنندگان در افراد تسریع می‌شود (۱۱).

کون، نیز در مطالعه خود، اظهار کرده است که با تنظیم سریع هیجان، افراد بهتر می‌توانند در موقعیت‌های مختلف تصمیم‌گیری، به شیوه صحیح عمل کنند (۱۲)، اما برخی محققان نیز نشان دادند که هیجان‌ها بر تصمیم‌گیری تأثیر معنی‌داری ندارند (۱۳). با این توصیف می‌توان گفت که بین هیجان‌طلبی کودکان و نوجوانان و تصمیم به انجام رفتارهای بزهکارانه رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. در مطالعه‌ای، من و همکاران (۱۴)، عنوان کردند که بزهکاری در بین افرادی که از نظر هیجان خواهی نمره بالاتری دارند بیشتر است. به علاوه، در پژوهش‌های متعددی ارتباط مثبت بین برون‌گرایی و هیجان خواهی با ارتکاب جرم گزارش شده است (۱۵-۱۷).

حسینی و همکاران در مطالعه خود با عنوان «رابطه هیجان‌خواهی برون‌گرایی و خشم در نوجوانان پسر بزهکار و عادی شهر تهران» بیان می‌دارند که میزان هیجان خواهی، برون‌گرایی و خشم نوجوانان بزهکار بیشتر از نوجوانان عادی بوده و این تفاوت معنی‌دار است. همچنین بین میزان هیجان‌خواهی

جلالی و همکاران، در مطالعه خود به تأثیر روش‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد در هیجان طلبی و امنیت روانی نوجوانان اشاره دارند و آموزش روش شناختی- رفتاری را در پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر مؤثر و کارآمد می‌دانند. نتایج پیگیری ۱۰۰ روزه این مطالعه نشان داد که اثربخشی روش‌های پیشگیری، پایدار بوده است (۲۰).

با توجه به موارد پیش گفت، شناسایی ریشه‌های رفتار مجرمانه و شناسایی افرادی که در سنین پایین به طور بالقوه در معرض خطر ارتکاب جرم هستند می‌تواند به برنامه‌های مدیریتی کنترل پیشگیرانه کمک کند. بر این اساس، این مطالعه با هدف بررسی و مطالعه هیجان‌طلبی کودکان و نوجوانان شهر یاسوج و تأثیر آن بر جرم انجام گرفت تا به تبع آن ضمن تعیین مؤلفه‌های هیجان‌طلبی در کودکان و نوجوانان، ارتباط هر کدام از مقیاس‌های هیجان‌طلبی (هیجان زدگی، ماجراجویی و بازداری‌زدایی اجتماعی)، با جرم مورد بررسی قرار گیرد.

روش بررسی

این مطالعه یک پژوهش توصیفی- تحلیلی، از نوع همبستگی می‌باشد، جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه کودکان و نوجوانان زیر ۱۸ سال شهر یاسوج در سال ۱۳۹۸ می‌باشند که دارای پرونده کیفری بوده و در یکی از مراکز نگهداری سازمان امور زندان‌ها (کانون اصلاح تربیت) یا مراکز تحت پوشش سازمان بهزیستی، مراکز بازپروری و یا تحت

مراقبت خانواده مشغول گذراندن دوره محکومیت بزهکاری خود بودند. از این جامعه آماری ۱۶۰ نفر به عنوان نمونه (۸۰ نفر به عنوان گروه مورد با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، ۸۰ نفر به عنوان گروه شاهد) با روش نمونه در دسترس انتخاب شدند و بعد از تکمیل پرسشنامه‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

در این مطالعه جهت رعایت موارد اخلاقی پژوهش، بعد از بیان اهداف پژوهش و توجیهات لازم نمونه‌ها، پرسشنامه‌ها به وسیله آنها تکمیل گردید، افراد نمونه در تکمیل پرسشنامه‌ها آزاد بودند و در هر مرحله‌ای از تکمیل پرسشنامه می‌توانستند از ادامه کار منصرف شوند. اطلاعات پرسشنامه‌ها محرمانه بوده و بعد از جمع‌آوری به صورت کلی تجزیه و تحلیل شدند. ابزار اندازه‌گیری متغیرها در این تحقیق به وسیله پرسشنامه انجام گرفت.

معیارهای ورود به مطالعه، عبارت بود از این که کودکان و نوجوانان مورد مطالعه دارای پرونده کیفری بوده و در یکی از مراکز نگهداری سازمان امور زندان‌ها یا مراکز تحت پوشش سازمان بهزیستی، مراکز بازپروری و یا تحت مراقبت خانواده مشغول گذراندن دوره محکومیت بزهکاری خود بوده و نسبت به تکمیل پرسشنامه‌ها، همکاری رضایت کامل داشته باشند.

۰/۷۰ و ضریب پایایی به روش کودر ریچاردسون برابر ۰/۸۷ بوده است. آلفای کرونباخ مولفه TAS، ۰/۷۰ و مولفه SD، ۰/۴۴ به دست آمد.

داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS و همبستگی اسپیرمن، آنالیز واریانس تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این مطالعه مشخص شد که سن گروه نمونه بین ۱۰ تا ۱۸ سال و سرقت و درگیری (۴۱/۲ درصد و ۳۲/۶ درصد) بیشترین فراوانی جرم افراد بزهکار بود. همچنین ۴۶/۹ درصد گروه نمونه ۵ و بیشتر خواهر و برادر داشتند و شغل پدر ۳۳ درصد گروه نمونه کارگر فصلی بوده است.

جدول ۱ میانگین، انحراف معیار، کمینه و بیشینه سه شاخص انواع جرم را نشان می‌دهد. بالاترین میزان جرم مربوط به سرقت و کمترین مربوط به سایر جرم‌ها (شامل: اعتیاد، حمل مواد مخدر، حمل اسلحه، زورگیری، اعمال تجاوز به عنف و شراب‌خواری) می‌باشد.

همچنین نارضایتی نسبت به همکاری و تکمیل پرسشنامه‌ها و نیز سن کمتر از ۱۰ و بیشتر از ۱۸ سال، از معیارهای خروج از مطالعه بود.

بررسی متغیرها در این پژوهش به وسیله پرسشنامه انجام گرفت. پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل فرم مشخصات دموگرافیک، که اطلاعاتی مانند سن، جنس، تحصیلات، شغل و تحصیلات والدین در آن بررسی می‌شوند و مقیاس هیجان خواهی کودکان^(۱) که به وسیله روسو و همکاران (۲۱)، ساخته شد. این مقیاس ۲۶ سوالی، دارای سه مؤلفه هیجان‌زدگی و ماجراجویی (TAS)^(۲) با ۱۲ پرسش، نگرش به دارو و الکل (DAA)^(۳) با ۵ پرسش و بازداری زدایی اجتماعی (SD)^(۴) با ۹ پرسش است. هر سوال در این مقیاس، دارای دو گزینه الف و ب است که آزمودنی پس از خواندن هر دو گزینه، باید یکی از آن دو را که بیشتر با تمایلات و احساساتش هماهنگ است، انتخاب کنند. همچنین، اعتبار درونی ۰/۴۹، پایایی ۰/۶۲ و اعتبار بازآزمایی سه هفته‌ای ۰/۷۱ را روسو برای این مقیاس گزارش کرده است. این مقیاس در ایران به وسیله پژوهشگران استاندارد شده است. فرم استاندارد شده ایرانی ۲۰ سوال دارد. لازم به ذکر است که مولفه ی نگرش به دارو و الکل در این فرم بنا بر معذورات فرهنگی و دینی، پس از مشورت با سازنده مقیاس، مری روسو، حذف گردیده است. آلفای کرونباخ به دست آمده برای پرسشنامه برابر

1-Sensation Seeking Scale for Children
2-Trill and Adventure Seeking(TAS)
3-Drug and Alcohol Attitude(DAA)
4-Social Disinhibition(SD)

نوع جرم با تعداد خواهر و برادر، سن و سواد پدر همبستگی مثبت معنی‌دار آماری دیده شد. بازداری‌زدایی اجتماعی با میزان تحصیل همبستگی معنی‌دار را نشان می‌دهد. همچنین، ماجراجویی با کلاس سواد و بازداری‌زدایی اجتماعی ارتباط معنی‌دار آماری را نشان داد ($p < 0/05$) (جدول ۳).

بیشترین فراوانی در گروه هیجان طلبی خیلی پایین و کمترین تعداد در گروه هیجان طلبی خیلی بالا قرار دارند (جدول ۲). بر اساس نتایج بین هیجان‌خواهی با بازداری‌زدایی اجتماعی و ماجراجویی همبستگی مثبت معنی‌دار آماری و با شغل پدر و سواد پدر همبستگی منفی معنی‌دار آماری را نشان داده است. به علاوه بین

جدول ۱: توزیع فراوانی نوع جرم کودکان و نوجوانان در مطالعه هیجان‌طلبی و تأثیر آن بر ارتکاب جرم در شهر یاسوج

متغیر	تعداد	درصد	درصد تجمعی
سرقت	۳۳	۴۱/۲	۴۱/۲
درگیری و ضد و خورد	۲۶	۳۲/۵	۷۳/۷
سایر بزه‌ها	۲۱	۲۶/۳	۱۰۰
مجموع	۸۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۲: توزیع فراوانی درجه هیجان طلبی کودکان و نوجوانان در شهر یاسوج

درجه هیجان طلبی	تعداد	درصد	درصد تجمعی
خیلی پایین	۵۵	۳۴/۴	۳۴/۴
پایین	۳۲	۲۰	۵۴/۴
متوسط	۵۱	۳۱/۹	۸۶/۳
بالا	۱۲	۷/۵	۹۳/۸
خیلی بالا	۱۰	۶/۲	۱۰۰
مجموع	۱۶۰	۱۰۰	۱۰۰

جدول ۳: ماتریکس همبستگی اسپیرمن (r) و پیرسون (p) بین متغیرهای تحقیق در مطالعه هیجان طلبی و ارتباط آن بر ارتکاب جرم در شهر یاسوج

متغیر	هیجان طلبی	نوع جرم	شغل پدر و برادر	تعداد خواهر و برادر	ماجراجویی	بازداری زدایی اجتماعی	کلاس سواد	سن سال
نوع جرم	ضریب همبستگی (r) ۰/۰۷۳							
سطح معنی داری	۰/۰۱۹							
شغل پدر	ضریب همبستگی (r) ۰/۰۷۶	ضریب همبستگی (r) ** -۰/۲۴۸						
سطح معنی داری	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵						
تعداد خواهر و برادر	ضریب همبستگی (p) ۰/۰۲۳	ضریب همبستگی (p) * ۰/۲۵۷	۰/۴۴					
سطح معنی داری	۰/۷۷۵	۰/۰۲۲	۰/۵۸۱					
ضریب همبستگی (p)	ضریب همبستگی (p) ** ۰/۸۴۱	۰/۰۱۴	۰/۱۲۶	۰/۰۳۳				
سطح معنی داری	۰/۰۰۰۱	۰/۹۰۳	۰/۱۱۷	۰/۶۷۸				
بازداری زدایی اجتماعی	ضریب همبستگی (p) ** ۰/۹۱۶	ضریب همبستگی (p) * ۰/۱۴۷	ضریب همبستگی (p) ** -۰/۲۰۷	ضریب همبستگی (p) * ۰/۲۲	ضریب همبستگی (p) ** ۰/۸۳۵			
سطح معنی داری	۰/۰۰۱	۰/۱۹۵	۰/۰۰۹	۰/۷۸۳	۰/۰۰۰۱			
ضریب همبستگی (r)	ضریب همبستگی (r) ۰/۰۹۸	۰/۰۲۶	۰/۱۳۹	۰/۲۷۲	۰/۱۶۵	۰/۱۶۸		
سطح معنی داری	۰/۲۱۷	۰/۸۲۰	۰/۰۸۰	۰/۰۰۱	۰/۰۳۷	۰/۰۴۳		
ضریب همبستگی (p)	ضریب همبستگی (p) ۰/۱۴۴	ضریب همبستگی (p) * ۰/۲۳۲	۰/۱۰۱	۰/۱۳۷	۰/۰۷۰	۰/۱۱۵	۰/۶۵۴	
سطح معنی داری	۰/۰۷	۰/۰۳۸	۰/۲۰۲	۰/۰۸۴	۰/۳۸۱	۰/۱۴۸	۰/۰۰۱	
ضریب همبستگی (r)	ضریب همبستگی (r) * -۰/۱۵۸	ضریب همبستگی (r) * -۰/۲۵۰	۰/۱۸۲	۰/۰۸۵	۰/۰۹۸	۰/۱۴۸	۰/۰۲۳	۰/۰۵۹
سطح معنی داری	۰/۰۴۶	۰/۰۲۶	۰/۰۲۱	۰/۲۸۴	۰/۲۱۷	۰/۰۶۲	۰/۷۶۹	۰/۲۳۲
تعداد	۱۶۰	۸۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰

*، ** به سطوح معنی داری اشاره می‌کنند

بحث

ویژگی‌های شخصیتی خاصی دارند، که رفتار آنها را در موقعیت‌های مختلف هدایت می‌کند. ویژگی اساسی افراد هیجان خواه، گرایش به سوی کسب تجارب جدید و خطر کردن برای رسیدن به این تجارب است (۱). این مطالعه با هدف بررسی و مطالعه هیجان طلبی کودکان

هیجان خواهی به صورت نیاز به هیجان‌ات و تجارب متنوع، جدید، پویا و هم‌چنین، تمایل به پذیرش خطرات جسمی و اجتماعی برای حصول به این گونه تجارب، تعریف شده است. افراد هیجان خواه،

و نوجوانان شهر یاسوج و تأثیر آن بر جرم انجام گرفت.

نتایج این پژوهش نشان داد که بین هیجان طلبی کودکان و نوجوانان با جرم رابطه معنی‌داری وجود دارد. این یافته، با نتایج دیگر پژوهش‌ها نیز هماهنگ و هم‌سو می‌باشد (۲۴ و ۲۳، ۲۲، ۱۸). ویژگی‌های شخصیتی که احتمالاً در نوجوانان بزهدار آشکارتر است، عبارتند از؛ توانایی ابراز وجود در اجتماع، جسارت و بی‌اعتنایی، داشتن احساسات دوگانه نسبت به شخصیت‌های آمرانه و مرجع، فقدان انگیزه توفیق، خشم و آزرده‌گی و احساس تنفر، احساس دشمنی و خصومت، مظنون و مشکوک بودن، ویرانگری، و فور رفتارهای هیجانی و فقدان توانایی در خودبازداری، بسیاری از این ویژگی‌ها از لحاظ ماهیت، کیفیتی دفاعی دارند و نشانگر آن است که نوجوانان از مفهوم خود و احساسات، آسیب دیده‌اند، خود را فاقد کفایت می‌بینند. در تبیین این مطلب می‌توان به خصوصیات و ویژگی‌های دوره نوجوانی اشاره کرد که بحران هویت بخشی مهم از این خصوصیات است. روانشناسان نوجوانی را به دوره جنون و عصیان‌گری تشبیه کرده‌اند، که پرخاشگری، خشونت، ویرانگری و به طور کلی رفتارهای مخاطره‌آمیز بخشی از فعالیت‌های آنها می‌باشند. ضمن این که این رفتار آنان بزه محسوب شده و آثار اجتماعی و فردی منفی زیادی را به دنبال دارد، ولی با این گونه فعالیت‌ها به تخلیه هیجانی می‌رسند و احساس آرامش می‌نمایند. هم‌چنین هیجان خواهی در کودکان و

نوجوانان را، می‌توان به عنوان دلیلی برای خصیصه تمایل به داشتن هیجان و تجربیات جدید و تمایل به خطرپذیری توصیف کرد که ارتباط آن با سوء مصرف مواد، مصرف الکل، پرخاشگری و خشونت حتی سرقت و بزه کاری و سایر رفتارهای ضداجتماعی ثابت شده است (۲۶ و ۲۵). هم‌چنین، نتایج این پژوهش نشان داد که هیجان زدگی و ماجراجویی کودکان و نوجوانان با جرم رابطه معنی‌داری دارد. نتایج این مطالعه با مطالعه حسینی و همکاران (۱۸)، هم‌خوانی دارد. به نظر می‌رسد، چون افراد با ویژگی‌های ماجراجویی و کسب تجارب جدید و متنوع، بیشتر احتمال دارد که به هیجان زدگی وابسته شوند و این خصیصه در نوجوان او را به سوی رفتارهای پر خطر سوق می‌دهد و در نهایت با تکرار این رفتارها، اعمال آنها با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه تعارض پیدا کرده و رفتار آنها مجرمانه تلقی می‌شود و برای این که از آثار اجتماعی زیانبار آنان پیشگیری شود، کانون اصلاح تربیت مقصد و مقصود مطلوبی است برای اصلاح رفتار و یادگیری مهارت‌هایی برای بهزیستی است.

یافته دیگر مطالعه حاضر، بیانگر آن بود که بازداری‌زدایی اجتماعی به عنوان یکی از مؤلفه‌های هیجان‌طلبی در کودکان و نوجوانان با جرم ارتباط معنی‌داری دارد. هم‌سویی نتایج این مطالعه با مطالعه لواسانی و همکاران (۲۲)، هرچند که از نظر رده سنی و علمی در مقطعی بالاتر قرار دارند، ولی حکایت از آن می‌کند که بازداری‌زدایی در کودکان و نوجوانان هم

می‌سازد. محدودیت دوم، استفاده از ابزارهای خودسنجی در پژوهش حاضر است. محدودیت سوم، اجرای آن بر روی گروه کودکان و نوجوانان می‌باشد. با توجه به این محدودیت‌ها پژوهش‌های آتی می‌توانند با بررسی نقش زیر مؤلفه‌های هیجان‌خواهی در رفتار مجرمانه با استفاده از روش‌هایی مانند مدل معادلات ساختاری، به روشن شدن نقش علی این متغیرها در ایجاد و تداوم جرم کمک کنند. همچنین اجرای مشابه این پژوهش با حجم نمونه بیشتر بر روی گروه‌های تحولی دیگر مانند جوانان و کودکان و مقایسه نتایج آنها با یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند مفید فایده قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان داد که هیجان طلبی کودکان و نوجوانان و مؤلفه‌های آن یعنی هیجان خواهی، ماجراجویی و بازداری زدایی اجتماعی با جرم ارتباط معنی‌داری دارد، یعنی کودکان و نوجوانان مستقر در کانون اصلاح و تربیت و کودکان و نوجوانان تحت سرپرستی سازمان بهزیستی که دارای تخلفات و اختلالاتی از سرقت، درگیری و خشونت‌هایی هستند در مقایسه با کودکان و نوجوانان عادی از هیجان طلبی بیشتری برخوردارند، نافرمانی و ماجراجویی بیشتری دارند، قوانین و مقررات جامعه را نادیده می‌گیرند و درگیری‌هایی با ارزش‌های جامعه داشته و هنجار شکن می‌باشند. با توجه به نتایج این مطالعه و هیجان طلبی کودکان و نوجوانان که بخشی

میل و گرایش به بی بند و باری و رها کردن خود از قید و بندهای اجتماعی به خاطر اصل لذت و رسیدن به آمال و آرزوهای فوری، آنی و لذت جویی است. علاوه بر این، در مطالعه‌ای در کشور نیوزیلند، گزارش شد کودکانی که در سه سالگی مزاج غیر قابل مهار می‌مانند نافرمانی، تکانشگری، و توجه ضعیف داشتند، در سنین نوجوانی رفتارهای بزهکارانه بیشتری از خود نشان می‌دهند (۲۷). نوجوانان با توجه به ویژگی و خصوصیات خاص خود و تغییرات سریع جسمی، جنسی، شناختی، اخلاقی، اجتماعی و عاطفی از کودکی به بزرگسالی و تغییرات هورمونی و فیزیولوژیکی که دارند و بحران هویتی که در سن بلوغ برای آنان حاصل می‌شود، بیشترین آسیب‌ها را تجربه می‌کنند و نافرمانی آنان از اولیاء خانه، مدرسه و جامعه، حکایت از بازداری زدایی اجتماعی و رهایی از نظم نظام حاکم بر محیط‌های اجتماعی دارد. این بی‌بند و باری وقتی شدت و درجه بیشتری به خود می‌گیرد که دوستانی هم‌نوا، نوجوان را همراهی کنند و با تشویق و ترغیب‌های گروه دوستان چهره‌ای مقبول به خود بگیرد و این جو و فشار روانی، هنجارها و ارزش‌های جامعه را نادیده گرفته و سرانجامی به جز ناکجا آباد و کانون اصلاح تربیت در انتظار آنان نیست.

نتایج نشان داد که یافته‌های این پژوهش باید با توجه به محدودیت‌های آن مورد توجه قرار گیرد. محدودیت اول، ماهیت همبستگی مطالعه حاضر نتیجه‌گیری علی در مورد یافته‌های آن را دشوار

از این خصیصه‌ها، از ویژگی‌های فیزیولوژیکی آنان محسوب می‌شود، پیش‌بینی آموزش‌های لازم و کافی برای این افراد در زمینه مهارت‌های زندگی (ارتباط مؤثر، حل مسئله، مقابله با استرس، خلق منفی، تفکر نقاد) و فراهم نمودن زمینه‌ها و مقدمات فضاهایی که تخلیه هیجانی را در قالب فعالیت‌های جامعه‌پسند برون‌ریزی کند، تدبیری آگاهانه و منطقی به نظر می‌رسد.

تقدیر و تشکر

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دوره دکتری رشته حقوق جزا با شماره طرح ۱۲۰۲۰۸۰۵۹۷۱۰۰۱ دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج می‌باشد. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از همه عزیزانی که در این مطالعه آنها را یاری کردند، کودکان و نوجوانان مستقر در کانون اصلاح و تربیت یاسوج و مدیران مربوطه و معاونت محترم بهزیستی استان کهگیلویه و بویراحمد تقدیر و تشکر نمایند.

REFERENCES

1. Zuckerman, M. "Personality and sensation seeking" in *The SAGE handbook of personality theory and assessment*. Boyle JG, Matthews G, Saklofske DH (editors). Los Angeles. CA: SAGE Publications; 2008; 379–98.
2. Schultz D, Schultz S. *Personality Theories*. Translated by: Yahya Seyed Mohammadi (2011). 8th ed. Tehran: Editing Publications 2005; 12.
3. Omidvar A, Saremi AA. Description, etiology, prevention, treatment and scales of Internet Addiction Disorder Assessment. 1th ed. Mashhad: Tamrin edition; 2002; 122.
4. Schreiber LRN, Grant JE, Oslaug BL. Emotion regulation and impulsivity in young adults. *Journal of Psychiatric Research* 2012; 46: 651- 8.
5. Fritz VM, Wiklund G, Kuposov RA, Klinteberg BA, Ruchkin VV. Psychopathy and violence in juvenile delinquents: what are the associated factors? *International Journal of Law and Psychiatry* 2008; 31: 272-9.
6. Montgomery KL, Thompson SJ, Barczyk AN. Individual and relationship factors associated with delinquency among throwaway adolescents. *Children and Youth Services Review* 2011; 33: 1127-33.
7. Weller JA, Leve LD, Kim HK, Bhimji J, Fisher PA. Plasticity of decision-making abilities among maltreated adolescents: evidence from a random controlled trial. *Developmental Psychopathology* 2015; 27: 535-51.
8. Lagattuta KH, Elrod MN, Kramer HJ. How do thoughts, emotions and decisions align? A new way to examine theory of mind during middle childhood and beyond. *Journal of Experimental Child Psychology* 2016; 149: 116-33.
9. Duque JM, Turla G, Exangelista L. Effect of emotional state on decision making time. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2016; 97: 137-46.
10. Scheibehenne B, Helversen BV. Selecting decision strategies: the deferential role of affect. *Cognition and Emotion* 2014; 29: 158-67.
11. Koshkaki ER, Solhi S. The facilitating role of negative emotion in decision making process: A hierarchy of effects model approach. *The Journal of High Technology Management Research* 2016; 27: 119-28.
12. Koven SN. Brief report specifies of metacognition effects on moral decisionmaking. *Journal of American Psychological Association* 2011; 11: 1255-61.
13. Vrshek-Schallhorn SV, Wahlstorm D, White T, Luciana M. The effect of acute tyrosine phenylalanine depletion on emotionbased decision making in healthy adults. *Pharmacology Biochemistry and Behavior* 2013; 105: 51-7.
14. Mann FD, Kretsch N, Tucker – Drob EM. Person-environment interactions on adolescent delinquency: Sensation seeking, peer deviance and parental monitoring. *Journal of Personality and Individual Differences* 2015; 76: 129 –34.
15. Hansen EB, Breivik G. Sensation seeking as a predictor of positive and negative risk behavior among adolescents. *Journal of Personality and Individual Differences* 2011; 30: 627–40.
16. Walters Glenn D. Pathways to early delinquency: Exploring the individual and collective contributions of difficult temperament, low maternal involvement, and externalizing behavior. *Journal of Criminal Justice* 2014; 42: 321-6.
17. Veis karamy H, Abdollahi Moghaddam M, Moradi-zadeh SA. Comparison of emotional and social maturity and emotion seeking in delinquent and normal male adolescents. *Journal of Developmental Psychology* 2015; 8(1): 109-16.
18. Hosseini SM, Tabatabai SM, Agha Mohammadian HR, The relationship besetween extraversion and anger in tehran's juvenile and normal male adolescents. *Journal of Educational Studies and Psychology*, Fall and Winter 2013; 18: 21- 40.
19. Shirani P, Heidari M. The role of the formation of police for children and adolescents in crime prevention. *Detective Magazine Summer* 2017; 39: 77-91.
20. Jalali D, Manshei G, Mazaheri MM. The effect of drug abuse prevention methods on the desire for psychological security and feedback on drug abuse in adolescents. *Journal of Transformational Psychology* 2011; 27: 255-68.

21. Russo Mary F, Stokes Garnett S, Lahey Benjam B, Christ Mary Anne G, McBurnett K, Loeber R. A sensation seeking scale for children: Further refinement and psychometric development. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment* 1993; 15: 2.
22. Lavasani G, Rahmani M, Hejazi E. The Relationship between Internet dependency and emotion-seeking and five big personality factors in Tehran university students, *Journal of Applied Psychological Research* 2010; 1(1): 73-87.
23. Afzali S. Psychological factors influencing adolescent criminality. *Journal of Reform and Education* 2007; 70: 6-7.
24. Fox KA. On the abuse and neglect of American Indian children. *Child Welfare* 2014; 82: 707-26.
25. Yuan JC, Yu FR, Tian LM. Effects of sensation seeking and peer pressure on tobacco and alcohol use among high school students. *Psychol Dev Educ* 2016; 32: 486-94.
26. Zhao W, Xu F, Ding W, Song Y, Zhao Q. The relationship between sensation seeking and tobacco and alcohol use among junior high school students: the regulatory effect of parental psychological control. *Frontiers in Psychology* 2019; 10: 2022.
27. Caspi A, McClay J, Moffitt TE, Mill J, Martin J, Craig IW. Role of genotype in the cycle of violence in maltreated children. *Science* 2002; 297: 851-4.

Investigating the Relationship Between Excitement and Crime in Children and Adolescents in Yasuj in 2020

Bagheri V¹, Janipour K^{1*}, Janipour A¹, Kharamin SH², Babaei D¹

¹Department of Law, Islamic Azad University, Yasuj Branch, Yasuj, Iran, ²Department of Psychology, Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran

Received:13 Nov 2020 Accepted:11 Feb 2020

Abstract:

Background & aim: Crime and criminal behavior can occur under the influence of various environmental and personality factors. One of the personality traits that is especially important in adolescents is the level of arousal and reaching the optimal level of arousal, which may pose risks for them and is considered as an accusation and ultimately a crime; Therefore, the purpose of this study was to determine and investigate the relationship between emotion seeking and crime in children and adolescents in Yasuj.

Methods: This study is a descriptive-analytical, correlational study that was conducted in 2018 on 160 children and adolescents in welfare centers, correctional centers and schools in Yasouj. Samples were selected by convenience sampling method. In this study, demographic and excitement questionnaires of Rousseau children and adolescents were filled with samples. Data were analyzed using Pearson and Spiroman correlation tests.

Results: The results showed that the age group of the case group was among 10 to 18 years and their highest crime was theft (41.2%) and conflict (32.6%). In addition, a significant relationship was observed between children and adolescents' excitement with crime ($p < 0.05$) and a significant relationship was seen between the components of excitement, i.e., excitement, adventure and social deterrence, children and adolescents and crime ($p < 0.05$).

Conclusion: Since it was found that excitement, adventure and social deterrence of children and adolescents have a significant relationship with crime, therefore, teaching life skills to adolescents and creating appropriate contexts for emotional discharge is recommended by educators and community leaders.

Keywords: Excitement, Adventure, Social Deterrence, Children and Adolescents.

---

*Corresponding author: Janipour K, Department of Law, Islamic Azad University, Yasuj Branch, Yasuj, Iran.
Email: karamjanipour1349@gmail.com

Please cite this article as follows:

Bagheri V, Janipour K, Janipour A, Kharamin SH, Babaei D. Investigating the Relationship Between Excitement and Crime in Children and Adolescents in Yasuj in 2020. Armaghane-danesh 2021; 26(1): 117-129.